{ } { }

Bakara Suresi | 178 | GİT

◀ Bakara / 178 ▶

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلٰىۜ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ
وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰىۜ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ اَخ۪يهِ شَيْءٌ
فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَاَدَٓاءٌ اِلَيْهِ بِاِحْسَانٍۜ ذٰلِكَ
تَخْف۪يفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌۜ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ
ذٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ اَل۪يمٌ

Türkçe Transcript

Yâ eyyuhe-lleżîne âmenû kutibe ‘aleykumu-l**k**isâ**s**u fi-l**k**atl*(e)*[s]-l*h*urru bil*h*urri vel’abdu bil’abdi velunśâ bilunśâ[c] femen ‘ufiye lehu min eḣîhi şey-un fettibâ’un bilma’rûfi veedâun ileyhi bi-i*h*sân*(in)*[k] żâlike taḣfîfun min rabbikum vera*h*me*(tun)*[k] femeni-’tedâ ba’de żâlike felehu ‘ażâbun elîm*(un)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali

Ey inananlar, öldürülenler hakkında size kısas farz edilmiştir: Hüre karşılık hür, kula karşılık kul, kadına karşılık kadın. Fakat öldüren, kardeşinden azıcık bir affa nail olursa o zaman kısas kalkar; öldürülenin velisinin, akla ve örfe uygun olarak iyiliğe uyması, öldürenin de, öldürdüğü kişinin velisine güzellikle bir şey vermesi kalır. Bu, Rabbinizden hükmü hafifletmedir, rahmettir. Bundan sonra da gene zulme kalkan ve aşırı giden olursa artık ona elemli bir azap var.

Abdullah-Ahmet Akgül Meali

Ey iman edenler! *(Meşru savunma mecburiyeti ve hukuk düzenini koruma görevi olmaksızın, haksız yere ve kasten)* **Katledilip öldürülen kimseler hakkında size kısas** *(idam cezası)* **yazıldı**

(farz kılındı). **Özgüre karşı özgür, köleye karşı köle ve dişiye karşı dişi.** *(Yani cinayeti ister hür -asil ve zengin kesiminden-, ister fakir ve halktan kimselerden ve ister kadın cinsinden olsun, kim işlerse cezasını başkası değil, kendisi çekecektir.)* **Fakat kimin** *(hangi katilin)* **lehine, onun** *(maktulün)* **kardeşi** *(varisi veya velisi)* **tarafından bağışlanırsa, artık** *(yapılması gereken)* **örfe uymak** *(ve)* **ona** *(maktulün varisine veya velisine)* **güzellikle** *(diyet)* **ödemektir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Artık kim bundan sonra tecavüzde bulunursa, onun için elem verici bir azap vardır.**

[Not: Kasten öldürülen bir insanın ailesine ödenecek DİYET; çeşitli cinslerden toplam 100 deve veya 1000 (bin) dinar altın kadardır. Bugünkü 4350 gr. altın karşılığıdır. ADİL DÜZEN'de; bu kadar parası ve malı bulunmayan, yakın çevresinden de destek çıkılmayan KATİL'i cezaevine koyup beslemek yerine; devlet bu parayı ona kredi olarak açıp mağdur aileye aktarır. O katili de devlete borçlandırıp; kömür ve maden ocakları, lağım ve tünel kazıları gibi ağır işlerde, örneğin; 7000 lira maaşla, 7 tam gün 12'şer saat çalıştırır. Bu aylığın 3 bin lirasını kendi çocuklarının bakımına ayırır, 4 bin lirasını ise borcuna mahsuben kesmek suretiyle yaklaşık 23 yılda kapatır.]

Abdullah Parlıyan Meali

Siz ey iman edenler! Öldürme olaylarında adil karşılık olan kısas, size farz kılındı. Hüre karşı hür, köle için köle, kadın için kadın öldürülür. Bununla beraber kim öldürülenin kardeşi veya velileri tarafından affedilirse, o zaman affedenin dinin öngördüğü diyeti istemesi, affedilenin de onu güzelce ödemesi gerekir. Bu Rabbinizin cezayı bir hafifletmesi ve acımasıdır. Buna rağmen bir kimse bilerek ve isteyerek hak ve adalet sınırlarını aşarsa pek acıklı bir azap vardır.

Ahmet Tekin Meali

Ey imân edenler, cinayetlerde, öldürülenlere karşılık katillere kısas uygulanması, size yazılı bir kanun haline getirildi, farz kılındı. Hür bir maktûle karşı, hür bir kimseye, maktul bir köleye karşı bir köleye, maktul bir kadına karşı bir kadına kısas uygulanır, ölüm cezası verilir. Ancak, maktûlün velisi, kardeşi tarafından kısas cezasından, vazgeçilen; ödeyeceği diyetin de bir kısmı bağışlanan kimseye, Kur'ân'ın ve sünnetin hükümlerine İslâmî kurallarla örtüşen örfe, hakkaniyete uyularak, diyetin tahsilinde kolaylık gösterilmeli, sıkıştırılmamalı, katil de maktûlün tarafına süründürmeden, eksiltmeden diyeti güzellikle ödemelidir. Bunlar, sizden öncekilere konan kurallara göre, Rabbinizin cezaları hafifletmesi ve rahmetinin, merhametinin tecellisidir. Kim bundan sonra, bu hüküm ve emirlere uymayarak haddi aşarsa, onun için can yakıp inleten müthiş bir azap vardır.

bk. Kur'ân-ı Kerim 9/60.

Ahmet Varol Meali

Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın. Her kime kardeşi tarafından bir bağışlamada bulunulursa bu zaman iyiliğe uyulmalı ve gerekli olan şey ona güzellikle verilmelidir. Bu, Rabbiniz tarafından size bir hafifletme ve rahmettir. Artık bundan sonra kim taşkınlık ederse ona acıklı bir azap vardır. [35]

35.Kısas uygulaması haksız yere öldürülen bir kimseye karşı onu öldürenin de öldürülmesidir. Kısas`ın kelime anlamı ise bir suçu işleyenin aynen işlediği suçun türünden bir uygulamayla cezalandırılmasıdır.
Hüre karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın uygulaması sünnetle kısmen neshedilmiştir. Buna göre kadına karşı erkeğe kısas uygulanabilmektedir. Ehli sünnet alimlerine göre Kitab`ın sünnet ile neshi mümkündür. Çünkü Kitab`taki bir hükmü nesheden sünnet hükmü de Resulullah (a.s.)`a mana itibariyle vahyedilmiş olan bir hükümdür.
Bir kimseye kardeşi tarafından bağışlamada bulunulması, öldürülen kişinin velisinin kısas uygulamasını değil de diyet verilmesini istemesidir.

Ali Bulaç Meali

Ey iman edenler, öldürülenler hakkında size kısas yazıldı (farz kılındı). Özgüre karşı özgür, köleye karşı köle ve dişiye karşı dişi. Fakat kimin (hangi katilin) lehine, onun (maktulün) kardeşi (varisi veya velisi) tarafından bağışlanırsa, artık (yapılması gereken) örfe uymak (ve) ona (maktulün varis veya velisine) güzellikle (diyet) ödemektir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Artık kim bundan sonra tecavüzde bulunursa, onun için elem verici bir azab vardır.

Ali Fikri Yavuz Meali

Ey iman edenler! (kasden) öldürülmüşler için size kısas (misilleme yapmak) farz kılındı: Hür ile hür, köle ile köle, kadın ile kadın kısas olunur. (ölen müslüman olduğu halde, öldüren hür, köle ve kadın, her kimse kısas olunur, yani öldürdüğüne karşılık öldürülür.) Öldürülmüş olanın kardeşinden (verese ve velisinden) katilin lehine olarak bir şey bağışlansa da kısas düşürülse, ölünün velisi, hakkından ziyade olmıyarak, örfe göre diyet almalıdır; katil de maktulün velisine, icap eden diyeti güzel bir şekilde ödemelidir. İşte böyle afvederek diyet almak, Rabbiniz tarafından size bir hafiflik ve merhamettir. Kim bu bağışlama ve diyet alıştan sonra, katil ile veya katilin akrabasıyla düşmanlık yaparak tecavüzde bulunursa, onun için âhirette çok acıklı bir azab vardır.

Bahaeddin Sağlam Meali

Ey iman edenler! (Siz de Yahudiler gibi şekilde kalıp aşırı karşılık istemeyin.) Öldürülenler konusunda size kısas (eşitlik esası üzerine karşılık almak) farz kılındı: Hüre hür, köleye köle, kadına kadın (bir'e bir)… Kim kardeşi tarafından bir miktar affedilirse (kısastan vazgeçerse,) o affeden kişinin öbür kardeşine iyi davranması ve onun da ona güzelce bir ödeme yapması (lazım.)

Bu Rabbinizden bir hafifletmedir ve O'ndan bir rahmettir. Kim bundan sonra sınırı aşarsa, onun için acıklı bir azap vardır.

Bayraktar Bayraklı Meali
Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre hür, köleye köle, kadına kadın. Bununla beraber kim öldürülenin velisi tarafından bağışlanırsa, artık o zaman örfe uymak ve öldürülenin velisine güzellikle diyet ödemek gerekir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Kim bundan sonra zulüm yapmaya kalkışırsa, ona acı bir azap vardır.

Besim Atalay Meali (1965)
Ey inanmış olanlar! Öldürülen kimselerçin, size kısas yazılmıştır, hür olana hür kişi, kula kul, dişiye dişi; bir şey bağışlarsa kardeşi, göreneğe uymalı, bir de iyilikle ödetilmiş bulunur, bu sizlere Tanrıdan verilen bir yeğnitmedir, bir yarlığadır, bundan sonra bir kimse taşkınlık ederse, ona acı azap var

---

Cemal Külünkoğlu Meali
Ey inananlar! (Kasten) öldürülenler hakkında size kısas (misilleme yapmak) yazılı bir kanun haline getirildi. (Öldürülen) hüre karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın kısas edilir. Ancak öldüren kimse, kardeşi (öldürülenin vârisi, velisi) tarafından affedilirse, aklın ve dinin gereklerine uygun yol izlemek ve güzellikle tazminat ödemek gerekir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Buna rağmen hak ve adalet sınırlarını bilerek ve isteyerek ihlal eden için şiddetli azap vardır.

Bkz. 4/92, 5/32

Cemil Said (1924)
Ey îmân idenler! katl içün kısâs size emr idilmişdir. Hür bir âdem hür bir âdem içün, esîr bir esîr içün, kadın bir kadın içün, kısâs olunur. Birâderinin 'afvını istihsâl iden bir diyet ted'iye idecek ve ânın hakkında âlicenâbâne mu'âmele olunacakdır. Bunlar rabbinizin tahfîf-i cezâsı ve rahmetidir. Lâkin böyle bir cinâyeti bir def'a daha irtikâb iden elîm bir 'azâba müstehak olacakdır.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Ey İnananlar! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı: Hür ile hür insan, köle ile köle ve kadın ile kadın. Öldüren, ölenin kardeşi tarafından bağışlanmışsa, kendisine örfe uymak ve bağışlayana güzellikle diyet ödemek gerekir. Bu, Rabbiniz'den bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra tecavüzde bulunana elem verici azab vardır.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın kısas edilir. Ancak öldüren kimse, kardeşi (öldürülenin vârisi, velisi)

tarafından affedilirse, aklın ve dinin gereklerine uygun yol izlemek ve güzellikle diyet ödemek gerekir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra tecavüzde bulunana elem dolu bir azap vardır.[48]

Kısas, aynıyla karşılık vermek demektir. İslâm hukukunda ise, kasten ve haksız yere bir kimsenin canına kıyma ya da bedenine veya uzvuna zarar verme suçlarını işleyen kimselerin, verdikleri zararın aynıyla cezalandırılmaları demektir. Bu âyette kısas, "cana can" kuralını ifade etmektedir. Mâide sûresinin 45. âyeti, kısasa tabi suçları topluca belirtmektedir. İlgili şahsın vazgeçmesi hâlinde, kısas diyete dönüşür. Hıristiyanlıkta adam öldürenin affedilmesi; Yahudilikte ise, mutlaka kısasa tabi tutulması esastı. İslâm, diyet uygulaması ile orta yolu getirmiş oldu.

Diyanet Vakfı Meali
Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre hür, köleye köle, kadına kadın (öldürülür). Ancak her kimin cezası, kardeşi (öldürülenin velisi) tarafından bir miktar bağışlanırsa artık (taraflar) hakkaniyete uymalı ve (öldüren) ona (gereken diyeti) güzellikle ödemelidir. Bu söylenenler, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Her kim bundan sonra haddi aşarsa muhakkak onun için elem verici bir azap vardır.

Bütün dinler, hukuk ve ahlâk sistemleri, haksız olarak adam öldürmenin, cana kıymanın büyük bir suç olduğunda birleşmişlerdir. Farklılık, bu suçun önlenmesi için alınması gereken tedbirde kendini göstermektedir. İslâm, suça iten sebepleri azamî ölçüde ortadan kaldırmış, insanı iman, ibadet ve ahlâk terbiyesi ile olgunlaştırmak için gerekli tedbirleri almış, bütün bunlardan sonra da kısas adıyla «cana kıyanın canına kıyılır» kaidesini koymuştur. Haksız aflarla bir gün hürriyete kavuşmak ümidi içinde beslenen kimselerin bu hali (hapis cezası) hiç de caydırıcı ve suçu önleyici bir tedbir değildir. Kısası tazminata (diyete) çevirme hakkı, öldürme suçunun acı neticelerine katlanmakta olan ölü yakınlarına (velilere) aittir. Başkası bu cezayı bağışlayamaz.

Edip Yüksel Meali
İnananlar! Öldürmede size eşitlik farz kılındı. Hürre karşı hür, köleye köle, kadına kadın... Ama kim maktulun hısımları tarafından bağışlanırsa, o zaman uygun olanı yapması ve diyeti güzelce ödemesi gerekir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra kim sınırı aşarsa onun için acı bir azap var.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Ey iman edenler! Öldürmede kısas size farz kılındı. Hüre hür, köleye köle, kadına kadın. Ama her kim, ölenin kardeşi tarafından bir şey karşılığı bağışlanırsa, o zaman örfe uyması, ona diyeti güzellikle ödemesi gerekir. Bu, Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve bir rahmettir. Her kim bunun arkasından yine saldırırsa, artık ona acı veren bir azab vardır.

Elmalılı Meali (Orijinal)

Ey o bütün iyman edenler! Maktuller hakkında üzerinize kısas yazıldı: hürre hür, köleye köle, dişiye dişi, bunun üzerine her kim kardeşinden cüz'î bir afve mazhar olursa o vakit vazife birinin o marufu takib etmesi birinin de ona borcunu güzellikle ödemesidir bu, rabbınızdan bir tahfif ve bir rahmettir, her kim bunun arkasından yine tecavüz ederse artık ona elîm bir azab vardır

Erhan Aktaş Meali

Ey iman edenler! Öldürülmelerde size kısas yazıldı;[1] hüre hür, abde abd[2], kadına kadın.[3] Ancak öldüren, öldürülenin kardeşi[4] tarafından bağışlanırsa; örfe uygun şekilde, diyeti iyilikle ödemelidir. Bu Rabb'inizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra kim haddi aşarsa, onun için can yakıcı bir azap vardır.

1- Gerekli görüldü, zorunlu kılındı. 2 "Abd", kul demektir. Kul olma, boyun eğme, alçalma, kendisini aşağı tutma gibi anlamlara gelmektedir. Bu kulluğun; Allah\a özgü olanı, ibadet olanının yanı sıra bir de köle anlamında yaptırılanı vardır. 3- Hürse hür, köleyse köle, kadınsa kadın; kim öldürmüşse o. Sözcük anlamı olarak, "Hüre hür, köleye köle, kadına kadın." denmiş olsa da anlam olarak "Öldüren öldürülür, yani kim öldürmüşse o öldürülür." Denmektedir. Söylenmek istenen şey şudur: "Öldürenin yerine, başka bir kimse öldürülemez.". Cahiliye döneminde kimi öldürülmelerde, öldüren kimsenin yerine, diyet olarak bir başkası öldürülüyordu. Örneğin öldüren güçlü bir ailedense, onun yerine, o ailenin sahip olduğu kölesi diyet olarak öldürülebiliyordu. 3- Birinci dereceden yakını.

Hasan Basri Çantay Meali

Ey îman edenler, maktuller hakkında size kısas (misilleme) yazıldı (farzedildi). Hür, hür ile, köle, köle ile, dişi, dişi ile (kısas olunur). Fakat kimin (hangi kaatilin) lehinde maktulün kardeşi (velîsi) tarafından cüz'î birşey afvolunursa (hemen kısas düşer). Artık örfe uymak (şer'in ve aklın iyi gördüğünü yapmak, borcu) ona (maktulün velîsine) güzellikle ödemek (lâzımdır). Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve esirgemedir. O halde kim bu (afivden ve edadan) sonra (kaatile veya taraflarına muhaasame ve) tecâvüzde bulunursa onun için pek acıklı bir azâb vardır.

Hayrat Neşriyat Meali

Ey îmân edenler! Öldürülenler hakkında üzerinize kısas farz kılındı!(2) Hür olana hür, köleye köle, kadına kadın (kısâs edilir, öldürülür)! Fakat (öldüren) o kimse lehinde, kardeşi tarafından (cüz'î) bir şey affedilirse, o takdirde (affedene düşen,) örfe tâbi' olmak(diyetini aşırıya kaçmadan almak)tır ve (öldürene düşen de, diyeti) ona güzellikle ödemektir. Bu, Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve bir rahmettir. Buna rağmen kim bundan sonra haddi aşarsa, artık ona (pek) acıklı bir azab vardır!

(2)"İnsanın fiilleri, kalbin ve hissin temâyülâtından (meyillerinden) çıkar. O temâyülât, rûhun ihtisâsâtından (hislerinden) ve ihtiyâcâtından gelir. Ruh ise îman nûruyla harekete gelir. Hayır ise yapar, şer ise kendini çekmeye çalışır. Daha kör hisler onu yanlış yola sevk edip mağlûb etmez. Elhâsıl, had ve cezâ, emr-i İlâhî ve adâlet-i

Rabbâniye (Allah'ın emri ve adâleti) nâmına icrâ edildiği vakit hem ruh, hem akıl, hem vicdan, hem insâniyetin mâhiyetindeki latîfeler (rûhundaki hisler) müteessir ve alâkadar olurlar. (...) Hakīkī adâlet ve te'sirli cezâ odur ki, Allah'ın emri nâmıyla olsun, yoksa te'sîri yüzden bire iner. (...) Saâdet-i beşeriye(insanlığın saâdeti) dünyada adâlet ile olabilir. Adâlet ise doğrudan doğruya Kur'ân'ın gösterdiği yol ile olabilir." (Mektûbât, Hutbe-i Şâmiye, 431)

İlyas Yorulmaz Meali
Ey İman edenler! Öldürme olayında öldürene, ölen gibi ölüm cezası (kısas) uygulanması sizin üzerinize farz kılındı. Hür ile hür, köle ile köle, dişi ile dişi cezası uygulanır. Kim (öldürme fiilini yapan) öldürülenin velisi tarafından affedilirse, örfe göre uygulama yapılmalı ve öldürülenin velisine güzellikle diyeti ödenmelidir. Bu kolaylık Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra kim haddi aşarsa, onun için acıklı bir azap vardır.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Ey inananlar! Öldürülenler için ödeşme boynunuza borç oldu: Hüre hür ile, köleye köle ile, dişiye dişi ile ödeşeceksiniz. Ancak, öldürülenin yakınlarından biri suçun bir parçasını bağışlayacak olursa bunu töreye uygun olarak ona güzellikle ödemelidir. İşte bu, Allah'ın bir kolaylaştırması, bir esirgemesidir. Bundan sonra da her kim sınırları aşacak olursa artık onun için acıklı bir azap vardır.

İsmail Hakkı İzmirli
Ey iman edenler! Maktuller hakkında üzerinize kısas farz olundu. Hür hür ile, köle köle ile, kadın kadın ile kısas olunur. [5] Kardeşi [6] tarafından bir kimse için az bir şey affolunursa iyi yola gitmeli, ona hüsn-ü suretle eda edilmelidir. Bu, Rabbiniz tarafından bir tahfif [7] ve rahmettir, artık her kim ondan sonra tecavüzde [8] bulunursa onun için acıklı bir azap vardır.

[5] Nazm-ı Celil zaman-ı cahiliyette beyinlerinde kıtal vaki olan iki Arab batnı hakkında nâzil olmuştu.
[6] Katil hakkında kardeş denmesi kan sahibinin affina telmihtir.
[7] Bunda sühulet ve menfaat vardır.
[8] Aftan sonra kısas talep eder, yahut diyet aldıktan sonra katili öldürürse.

Kadri Çelik Meali
Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı: Hüre hür, köleye köle, dişiye dişi. O halde eğer birisi (dini) kardeşi tarafından bağışlanırsa (ve kısas hükmü diyete dönüşürse) iyiliğe uymalıdır (diyet hususunda karşı tarafın maddi durumunu göz önünde bulundurmalıdır) ve (katil de öldürülenin velisine diyeti) iyilikle ödemelidir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Her kim bundan sonra haddi aşarsa elem verici azap onun içindir.

Mahmut Kısa Meali
Ey iman edenler!
Öldürülen kimseler hakkında kısas, yani suçsuz bir insanı kasıtlı olarak öldüren kişinin, işlediği suça denk bir ceza olarak İslam devleti tarafından öldürülmesi, mutlaka yerine getirmeniz gereken bir yasa olarak **size farz kılınmıştır. Hüre karşılık hür, köleye karşılık köle, kadına karşılık kadın.** Yani, cinâyeti kim işlemişse, cezasını çeken de yalnızca o olmalıdır, başkası değil. Kâtil hür bir insan ise sadece o hür, eğer bir köle ise sadece o köle, eğer bir kadın ise yine sadece o kadın cezalandırılmalıdır. Kâtilin cezalandırılmasını yeterli görmeyip, onun akrabalarından, kabilesinden, ailesinden intikam almaya kalkışılmamalıdır. Ve bu suç sabit olduğunda, suçlu kadın da olsa, köle de olsa, efendi de olsa, mutlaka cezalandırılmalıdır.
Ancak kâtil,öldürdüğü kişinin **kardeşi** veya bir başka yakın akrabası **tarafından herhangi bir şekilde affedilirse,** kısas cezası uygulanmaz. Bu durumda, İslâm'a dayalı geleneklere ve **örfe uyarak** kan bedelinin belirlenmesi ve kâtilin, kendisini bağışlayan bu insanları bir nebze olsun tesellî etmek üzere, tazminat parasını bulup **onlara güzelce ödemesi gerekir.**
Bu bağışlama yetkisinin verilmesi, **Rabb'iniz tarafından** sizlere bahşedilmiş **bir hafifletme ve rahmettir.** Fakat bu yetki, sadece maktûlün yakın akrabalarına tanınmış bir haktır; yoksa bir başkasının kâtilleri affetme yetkisi yoktur.
Ama her kim, bütün bunlara rağmen yine de saldırganlık etmeye kalkışırsa, sözgelimi, kâtil yerine başkasını öldürürse, ya da İslam devletinin kâtili öldürmesiyle yetinmeyip, onun akrabalarına da saldırırsa veya kâtili affedip diyeti aldıktan sonra onu öldürmeye kalkarsa yâhut kâtil diyeti ödemeye yanaşmazsa, **işte onun için de can yakıcı bir azap vardır!**
Aslında katil bile olsa, insan öldürmek kötüdür. Fakat bir katilin öldürülmesi, yüzlerce masum insanın hayatını kurtaracaksa, o zaman bu bir öldürme değil, hayat kurtarmadır. Yani:

Mahmut Özdemir Meali
Ey iman edenler! Size Öldürmeler'de Kısas yazıldı: "Hür'e karşılık Hür, Köle'ye karşılık Köle, Kadın'a karşılık Kadın!". Kim kardeşinden onun lehine bir şey affedildiyse, Bilinen / Örfe Uygun Olan / Ma'ruf'a tâbi' olmak ve ona bir güzellikle ödemek gerekir. Bu rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra kim haddi aşarsa, onun için acıveren bir azap vardır.

Mehmet Çakır Meali
Sevgili müminler! Kasten öldürülmüş kimselerle ilgili olarak, size de kısas / ödeşme hukuku getirilmiştir: Hür hürle; köle köleyle; kadın kadınla ödeşir. Katil, maktulün ailesi tarafından affedilmişse, örfe göre, mağdur tarafa münasip bir ödeme yapılır. Rabb'iniz tarafından yapılan bu indirimin özü, sevgidir. Bu

anlaşmadan sonra düşmanlığı yeniden hortlatanları çok ağır bir ceza bekliyor.

Mehmet Çoban Meali

Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın kısas edilir. Ancak öldüren kimse, hak sahibi olan yakın akrabaları tarafından affedilirse, aklın, hukukun, örfün gereklerine uygun olarak yol izlemek, güzellikle can borcunu tazmin etmek gerekir. Bu hükümler Rabbinizden bir hafifletme, size bir rahmettir. Bundan sonra aşırı gidip, haksızlık yapanlara, intikam hırsıyla hukuku çiğneyenlere elem dolu bir azap vardır.

Mehmet Okuyan Meali

Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında [kısas] [*] size farz kılındı: [*] Hür kişiye karşılık bizzat o hür kişi, köleye karşılık bizzat o köle, kadına karşılık da bizzat o kadın. Kimin cezası, kardeşi (öldürülenin velisi) tarafından bir şey (karşılığı) bağışlanırsa, artık (taraflar) hakkaniyete uymalı ve (öldüren kişi gereken diyeti) ona (öldürdüğünün yakınlarına) güzellikle ödemelidir. Bu (söylenenler), Rabbinizden bir hafifletme ve merhamettir. Kim bundan sonra haddi aşarsa onun için elem verici bir azap vardır.

> *[Kısas], haksız yere bir insanı öldüren katilin, öldürülenin yakınları tarafından öldürülmesi isteğinin meşru otorite tarafından yerine getirilmesidir. Bu cezai işlem, "otorite/devlet" tarafından uygulanacağı için, intikam ve kan davası gibi sorunlar önlenebilecek, insan öldürmenin cezasının ölüm olmasının caydırıcılığı nedeniyle de cinayet oranlarında düşüş meydana gelebilecektir. Tam da bu yüzden Bakara 2:179'da "kısasta hayat vardır" ifadesine yer verilmektedir. [Kısas] kelimesinin "bedel, karşılık, ödeşme, adalet" gibi anlamları da göz önünde bulundurulduğunda, suçun niteliğine göre katilin öldürülmesinden affedilmesine kadar birçok seçeneği içerdiği bilinmelidir Kur'an'da [kutibe] (yazılmak) şeklinde edilgen kalıpta kullanılan kelimeler "farz kılınmak", "ilke ve prensip hâline getirilmek" anlamlarını içermektedir. İlgili ayetler için bkz. Bakara 2:178, 180, 183, 216, 246; Âl-i İmrân 3:154; Nisâ 4:77, 127; Tevbe 9:120, 121; Hacc 22:4.*

Mehmet Türk Meali

Ey îman edenler! Öldürmelerde sizin üzerinize; hüre hür, köleye köle, dişiye dişi[1] olmak üzere kısas[2] farz kılındı. Ancak öldürenin cezâsı, öldürülenin kardeşi (velîsi) tarafından kısmen bile bağışlanırsa, öldürenin gereken diyeti[3] uygun şekilde ve güzellikle (ölenin vârislerine) ödemesi gerekir. İşte bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Her kim, bundan sonra haddi aşarsa onun için âhirette acıklı bir azap vardır.[4]

> *1 Yani öldürülen kim olursa olsun, onun katili veya katilleri, o öldürülen kimseden daha fazla bir hayat hakkına sahip değildir. Bu ifâdeler mecâzen, kısasta eşitlik ve hak ilkesini ifâde eder. Yahûdîlerin yaptığı gibi öldürenin sosyal statüsüne göre uygulama genişliğini ve keyfiliğini reddeder. Bu konunun uygulaması ile ilgili ictihat*

farklılıkları ve yöntemleri için fıkıh kitaplarına müracaat edilebilir.
2 Kısas: Cinayette ödeşmek, bir suçu aynı cinsten bir ceza ile cezalandırmak demektir. Terim olarak kısas; ferdin hakkı olarak yerine getirilmesi gereken, âyet ve hadislerde miktarı belirlenen ve suçlunun bedenine yönelik bulunan ceza demektir. Kesmek anlamına gelen “Kass” kökünden alınmıştır. Kasten adam öldürme ile kasten yaralama ve sakat bırakma eylemlerini kapsar. Kısas’ın önceki semâvî dinlerde de bulunduğunu Kur’ân-ı Kerîm bildirmektedir. Ancak, İslâm’da kısas, kamu cezası değildir. Çünkü kamu düzeni, sadece suçlu ile mağdur taraf arasında bozulmuştur. Onlar anlaşır ve helalleşirlerse Devlet düzenini ilgilendiren sakıncalar ortadan kalkmış olur. Bu nedenle, kendisine karşı müessir fiil işlenen kimse veya ölüm hâlinde, ölenin velisi affederse kısas düşer. Oğlunu, kızını veya torununu öldüren kimse için diyet, ta’zîr ve mirastan mahrumiyet gibi hükümler uygulanırsa da, kısas gerekmez. Efendimiz (s.a.v): “Babaya, çocuğundan dolayı kısas uygulanmaz” buyurulmuşlardır. (Tirmizî, Ahmed b. Hanbel) Kısasın uygulanabilmesi için öldürülenin velisinin belirli olması ve vârislerin kısas talebinde bulunması da şarttır. Konunun teferruatı için fıkıh kitaplarına bakılabilir.
3 Diyet: İnsan veya insan uzvunun telef edilmesi karşılığı olarak verilmesi gereken tazminat demektir. Kasten öldürmede “kısas” gündeme gelir. Kısas cezasında, hem Allah’u Teâlâ’nın hukuku, hem kul hukuku bir aradadır. Kısasın icra edilebilmesi için, öldürülen kimsenin velisinin, cezanın tatbikini istemesi esastır. (İsrâ: 33) Öldürülen kimsenin velîsi, kısası talep etmek veya diyete razı olmak noktasında serbesttir. Ayrıca hür olan bir kimsenin diyeti ile kölenin diyeti yarı yarıyadır. Dolayısıyla diyetin miktarına, hürriyet durumu etki eder. Öldürülen mümin bir erkeğin diyeti İmam Ebu Hanife’ye göre yüz deve miktarıdır. Hataen öldürmede, diyetle birlikte keffâret de gündeme gelir. Keffâret, ya mümin bir köleyi azat etmek veya iki ay kesintisiz oruç tutmaktır. Hataen bir cinayet işleyen kimsenin, yakın veya uzak hiçbir akrabası yoksa, onun diyetini İslâm Devleti öder. Konunun teferruatı için fıkıh kitaplarına bakılabilir.
4 Ensardan iki kabilesi arasında cahiliyye devrinden kalma kan davaları vardı. Taraflardan biri şeref ve gücüne güvenerek diğerine karşı ileri gidip; bizden bir köle mukabilinde, sizden bir hür ve bir kadın mukabilinde bir erkek öldüreceğiz diye yemin etmişlerdi. İslâm’dan sonra Rasûlullah (s.a.v)’e gelip muhakeme olmak istediler. Bu olay üzerine bu âyet nâzil oldu. (Elmalılı)

Muhammed Esed Meali

SİZ EY imana ermiş olanlar! Öldürme [olayların]da adil karşılık (kısas) size farz kılındı: Hür için hür, köle için köle ve kadın için kadın. [147] Ve eğer kardeşi tarafından suçlu kimse[nin suçunun bir bölümü] bağışlanmışsa, [148] bu [bağış] uygun şekilde tatbik edilmeli ve kardeşine tazminatı güzellikle ödenmelidir. [149] Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Buna rağmen [150] hak ve adalet sınırlarını bilerek ve isteyerek ihlal eden için şiddetli bir azap vardır:

147 Kur’an, gerçek erdemliliğin sadece görünür/dış biçimlere ve törenlere sarılmaktan geçmediğini vurguladıktan sonra burada insanın davranış problemi ile ilgili yeni bir sayfa açmaktadır. Nasıl ki erdemlilik, doğru ve yararlı eylemler olmaksızın bir anlam ifade etmezse, bireysel dürüstlük de, topluluk içinde bireylerin sosyal hakları ve sorumlulukları ile ilgili, başka bir deyişle, bireyin toplum içindeki davranışlarını ve toplumun bireye ve eylemlerine karşı tavrını yönlendirmesi gereken pratik yasalar ile ilgili bir anlaşma olmadıkça sosyal anlamda gerçek bir etkinlik kazanamaz. Yasal düzenlemelerin

İslam öğretisinde bu kadar önemli bir rol oynamasının ve Kur'an'ın ahlakî ve ruhî öğütlerini sürekli olarak sosyal hayatın pratik alanlarına ilişkin buyruklarla örmesinin gerçek sebebi budur. Şimdi herhangi bir toplumun karşı karşıya kaldığı en önemli problemlerden biri, üyelerinin hayatını ve bireysel güvenliğini korumaktır; o halde öldürme ve bunun cezası ile ilgili yasaların burada ağırlıklı olarak ele alınması, anlaşılabilir bir sebebe dayanmaktadır. (Akıldan çıkarılmamalıdır ki "Bakara Suresi" Medine'de, yani Müslüman toplumun bağımsız bir sosyal birim olarak henüz yeni kurulduğu bir dönemde nazil olan ilk suredir.) Yukarıdaki ayetin başında geçen kısâs (adil karşılık) terimine gelince, işaret etmeliyiz ki bu terim -bütün klasik müfessirlere göre- musâvat ile hemen hemen eş anlamlıdır: yani, "bir şeyi (başka bir şeye) eşitlemek"; bu örnekte cezayı suça eşitlemek (veya uygun hale getirmek) -ki en doğrusu "adil karşılık" (İngilizcede "just retribution") olarak çevrilebilir, yoksa (sıkça ve yanlış bir şekilde çevrildiği gibi) "misilleme" (İngilizcede "retaliation") olarak değil. Kur'an'ın burada genel olarak "öldürme olayları"nı (fi'l-katlâ, lafzen, "öldürülme halinde") ele aldığını görerek ve bu ifadenin bütün muhtemel cinayet olaylarını -taammüden öldürme, aşırı tahrik altında öldürme, ihmal sonucu öldürme, kazaen öldürme vb.- kapsadığı gözönüne alındığında, bir hayata karşılık başka bir hayatı almak ("misilleme" teriminde ifadesini bulan olgu), her olayda adaletin gereklerine uygun düşmeyebilirdi. (Bu, mesela bir kasda dayanmayan öldürme olaylarında yasal tazminat konusunun ele alındığı 4:92'de açıklığa kavuşturulmuştur.) Bu pasajın girişindeki "kısas" terimi ile bağlantılı olarak okunduğunda, "hür için hür, köle için köle, kadın için kadın" şartının sınırlı, lafzî anlamıyla alınamayacağı -ve bu niyeti taşımadığı- açıktır: çünkü bu, birçok öldürme olaylarını, mesela bir hürün bir köle tarafından veya bir kadının bir erkek tarafından öldürülmesini veya tersini dışarda bırakırdı. Böylece, yukarıdaki şart, Kur'an'da çok sık rastlanılan eksiltili ifade tarzının (îcâz) bir örneği olarak alınmalıdır ve onun sadece bir anlamı olabilir ki o da: "eğer hür bir adam cinayet işlerse, o hür adam cezasını görmelidir: eğer bir köle cinayet işlerse ..." vd. şeklinde olmalıdır - başka bir deyişle, statüsü ne olursa olsun, suçlu erkek veya kadın (ve sadece onlar) suça uygun düşen bir şekilde cezalandırılacaktır.

148 Lafzen, "ve onun kardeşi tarafından [bir şey] bağışlanan kişiye". Bazı müfessirlerin yaptığı gibi, buradaki "onun" zamirini maktule izafe etmenin ve böylece "kardeşi" ifadesi ile maktulün ailesinin veya "kan akrabaları"nın kasdedildiğini var saymanın hiçbir dilbilimsel dayanağı yoktur. "Onun" zamiri, kesinlikle suçlu kişiye râcidir; ve "onun kardeşi" sözü ile gerçek kardeşin kasdedildiğini varsaymak için bir sebep bulunmadığından, burada suçlunun "din kardeşi"ne veya "dost"una işaret edildiği sonucuna varırız- ki her iki terim de bütün bir toplumu kapsamaktadır. Böylece, "eğer kardeşi (yani toplum veya onun yasal organları) tarafından suçlu kimse[nin suçundan bir bölümü] bağışlanmışsa" ifadesi, ya öldürme olayında hafifletici şartların tesbitine yahut muhakeme safhasında olayın ihmalden kaynaklanan ölüm veya darb sınıfına girdiği kanaatinin belirmesine işaret eder. Bu durumlarda ölüm cezasına karar verilemez ve maktulün akrabalarına diyet (bkz. 4:92) adı verilen bir fidyenin ödenmesi suretiyle tazmin işlemi yerine getirilir. Bağışlama ve sabretme yönündeki müteaddit Kur'ânî tavsiyeler gözönüne alındığında yukarıda zikredilen "bağışlama", aynı zamanda (ve özellikle kazaen meydana gelen durumlarda) fidye iddiasından kısmen veya tamamen feragat etmekle de bağlantılı olabilir.

149 Lafzen, "ve ona tazminatı güzellikle..."; ileyhi'deki zamir, bu cümlede daha önce zikredilen "din-kardeşi"ne veya "dost"a işaret etmektedir. Edâ kelimesi (burada "tazminat ödemek" olarak çevrilmiştir) kişinin kendini bir görevden veya bir borçtan kurtarmasını (karş. Lane I, 38) ve burada suçlu kişiye yüklenen kanunî tazmin mükellefiyetinin yerine getirilmesini ifade eder. Bu tazmin veya ifa "güzellikle" yapılmalıdır - zanlının durumunun dikkate alınması ve

onun da, kendi sorumluluğunu isteyerek ve samimî olarak yerine getirmesi suretiyle (karş. Menâr II, 129).

150 Lafzen, "bundan sonra" -yani "adil karşılık"ın (kısâs) anlamı yukarıdaki buyrukla açıklığa kavuşturulduktan sonra (Râzî).

Mustafa Çavdar Meali
Ey İman edenler! Cinayetlerde adil ceza size farz kılındı. Hür olana karşı hür, köleye karşı köle, kadına karşı kadın kısas olunur. Her kim bir şekilde kardeşi tarafından bağışlanmışsa, artık bu, makul bir biçimde uygulanmalı ve bağışlayana güzellikle tazminatı ödenmeli. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra kim aşırı giderse ona elem verici azap vardır. 5/45, 16/126

Mustafa İslamoğlu Meali
SİZ ey iman edenler! Cinayete kurban gidenler hakkında size âdil karşılık farz kılındı: Hüre karşılık hür, köleye karşılık köle, kadına karşılık kadın.[347] Bunun üzerine her kim kardeşi tarafından bir şekilde bağışlanırsa, bu bağış makul bir biçimde uygulanmalı, tazminatı da ona güzellikle ödenmeli:[348] İşte bu, Rabbiniz katından bir kolaylaştırma ve rahmettir.[349] Kim ki bundan sonra haddi aşarsa, onun hakkı elem verici bir azaptır.[350]

[347] İslâm adam öldürmeyi ferde veya aileye karşı işlenmiş bir suç olmaktan daha çok insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak görür. Kasten ve haksız yere adam öldürme, tüm insan türüne karşı işlenmiş bir cinayettir. [348] Kâtil kimi öldürürse öldürsün, sonuçta öldürdüğü insan veya İslâm "kardeşi"dir. Ceza ve affin birlikte geçmesinin anlamı şu: Emredilen ceza değil adâlettir. [349] Kısas bir "intikama" dönüşmemelidir. Öldürülenin yakınlarına tanınan ve hem mağdurun acısını hem de kâtilin vicdanını teskin edecek olan "affı" tavsiye ediyor. [350] Bu âyet cezayı emreden değil, cezalandırmada zulmü ve taşkınlığı yasaklayan bir âyettir. Zira zayıfın güçlüden öldürdüğü bir kişiye karşılık, güçlünün zayıfa karşı soykırıma yeltenmesi, yalnızca eski dünyada değil modern dünyada da sık görülen bir vahşettir. İslâm'ın üzerinde yükseldiği üç ayaktan biri olan "adâlet"in (diğer ikisi tevhid ve özgürlük) sağlanması için cezalandırmada denkliğin sağlanması esastı. Çünkü ölümle neticelenen cinayetler bazen de hata ile işleniyordu. Bu âyette detaylandırılmayan bu problem Nisâ 92'de aydınlığa kavuşturulmuştu. Yine yaralama, bir organa zarar verme vb. gibi cinayet cezaları da "âdil bir karşılık" bulmalıydı. Bu âyet, öldürülen köleye karşılık hür kâtilin öldürülemeyeceği gibi alâkasız bir konuda delil olarak kullanılamaz.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
Ey mü'minler! Maktuller hakkında sizin üzerinize kısas farz olmuştur. Hür ile hür, köle ile köle, kadın ile kadın kısas edilir. Fakat hangi bir katil için kardeşi tarafından bir şey affedilirse ma'ruf olan emre ittiba etmeli ve ona da (diyeti) güzellikle edada bulunmalıdır. Bu Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve bir rahmetir. Artık bundan sonra tecavüzde bulunursa onun için elîm bir azap vardır.

Suat Yıldırım Meali

Ey iman edenler! Öldürülen kimselerin hakkını almak için size kısas farz kılındı. Hür hür ile, köle köle ile, dişi dişi ile kısas olunur. Ama kim, maktûlün velisi tarafından affedilirse kısas düşer. Bundan sonra, diyeti ona güzel bir şekilde ve tam olarak ödemek gerekir. Bu esneklik Rabbiniz tarafından bir kolaylık ve lütuftur. Artık kim bundan sonra karşıdakinin hakkına tecavüz ederse, Ona son derece acı bir azap vardır. {KM, Levililer 24, 19-21; I Samuel 15, 33; Matta 5, 38-39}

Süleyman Ateş Meali
Ey inananlar, öldürmelerde kısas size farz kılındı. (Katilin de öldürülmesi gerekir). Hüre hür, köleye köle, kadına kadın. Kardeşi tarafından kısmen affedilen kimse, örfe uyup o(affeden kardeşi)ne güzelce (diyeti) ödemelidir! Bu, Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve acımadır. Kim bundan sonra da saldırıya kalkarsa artık onun için acı bir azab vardır.

Yani öldürülen hür bir insan yerine hür bir insan, köle yerine bir köle, kadın yerine kadın öldürülür. Bu şekilde kısâs istemek öldürülenin velîsinin hakkıdır.

Süleyman Tevfik (1927)
Ey mü'minller! katlde üzerinize kıssas farz olundı. Hür ile hür, 'abd ile 'abd, kadın ile kadın. Kardaşından bir şey 'afv iden ma'rûfa tâbi' olmalıdır. (Diyeti istemek ve almakda 'unf ve şiddet göstermemek, fazla mutâlebede bulunmamak lâzımdır) 'Afv olunan da iyilik ile bu borcı ödemelidir. Bu (hüküm) rabbiniz tarafından sizin içün tahfîf ve rahmetdir. Bundan sonra haddini tecâvüz iden ve te'addî iyleyen ('afv ile diyeti aldıkdan sonra kâtili katl iden) kimseye elemli 'azâb vardır. [1]

[1] 'Amden kâtil olub kısâsına hüküm olunanı maktülün veliemri veyâ veresesi kısâsdan 'afv idebilir. Diyetin tekmîlini veyâhud bir kısmını da terk-i bahş itmek hakkını hâizdir. Böyle bir hal vukû'unda 'afv iden istediği şeyde hadd-i ma'rûfi tecâvüz itmemek ve kâtil de tekarrür ideni virmekde müşkülât çıkarmamakla mükellefdir. Âyet-i kerîmede "kardaşından" buyurulması insânların insânlık dolayısıyla veyâhud müslümanların dîn cihetiyle birbirinin kardaşı bulunmasından nâşîdir.

Süleymaniye Vakfı Meali
Müminler! Öldürülen insanlar konusunda size kısas[1] farz kılındı. Bir hüre karşı bir hür, bir esire karşı bir esir, bir kadına karşı bir kadın (öldürülür, daha fazlası olmaz).[2] Kim, öldürülenin kardeşi (mirasçısı) tarafından bir bedel karşılığı bağışlanırsa, marufa[3] uysun ve bedeli güzelce ödesin. Böyle olması, Sahibiniz (Rabbiniz) tarafından yapılmış bir hafifletme ve bir iyiliktir. Kim bundan sonra da düşmanlığı sürdürürse, ona acı bir azap vardır.

[1] Kısas, işlenen suç ile verilen ceza arasında denkliği ifade eder.
[2] Başkasını kendine denk görmeyenler çoktur. Bu âyet, bunun yanlışlığını göstermektedir. İlgili diğer âyetler (Bkz. Maide 5/32, Kehf

18/74, İsra 17/33) , öldürenin veya öldürülenin kimliğine bakılmaksızın kısas cezasını emreder.
*[3] **Maruf**; bilinen demektir. Bu bilgi ya Kur'ân'dan ya da ona aykırı olmayan gelenekten elde edilir. Zıttı 'münker'dir.*

Şaban Piriş Meali

-Ey İman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hür olan ile hür, köle ile köle, kadın ile kadın kısas olunur. Öldüren, ölenin kardeşi tarafından bağışlanmışsa, artık örfe uymak ve bağışlayana güzellikle diyet ödemek gerekir. Bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Bundan sonra da tecavüzde bulunana elem verici azap vardır.

Ümit Şimşek Meali

Ey iman edenler! Cinayetlerde size kısas farz kılındı. Hür olan, öldürdüğü hür kimse yerine; köle, öldürdüğü köle yerine; kadın, öldürdüğü kadın yerine kısas olunur.(81) Kim kardeşi tarafından bir affa uğrarsa,(82) akla ve örfe uygun bir şekilde, diyetini güzellikle ödesin. Bu, Rabbinizden size bir indirim ve bir rahmettir. Bundan sonra kim haddi aşarsa,(83) pek acı bir azabı hak etmiş olur.

(81) Katil yerine bir başkasına kısas uygulanmaz.

(82) Öldürülenin velisi kısastan vazgeçerse. Katil ile maktul arasındaki "kardeşlik" bağının dikkate sunulması ile birkaç husus birden vurgulanmış olmaktadır: (1) Toplumu birbirine bağlayan ilişkiler, kardeşlik anlayışı içinde düşünülmeli ve öylece muamele görmelidir. (2) İnsanın kendi kardeşini öldürmesi ne kadar çirkin ve kabul edilemez bir iş ise, herhangi bir insanı, özellikle bir mü'mini suçsuz yere öldürmesi de o derece çirkin ve kabul edilemez bir iştir. (3) Herşeye rağmen bir cinayet işlenmişse, artık ya kısas veya af yoluyla o iş orada bırakılmalı, bu işin bir kan dâvâsına dönüşmesine meydan verilmemelidir.

(83) Katil, diyetini güzellikle ödemezse; maktulün velisi de, bağışlamış olduğu halde katile karşı bir tecavüzde bulunursa.

Yaşar Nuri Öztürk Meali

Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında üzerinize kısas yazılmıştır. Hür kişiye karşılık hür, köleye karşılık köle, dişiye karşılık dişi... Kim kardeşi tarafından herhangi bir şekilde affa uğrarsa, bu durumda örfü izlemek ve affedene en güzel biçimde bir ödeme yapmak gerekir. İşte bu, Rabbinizden size bir hafifletme ve bir rahmettir. Kim bundan sonra azgınlık ve düşmanlık ederse onun için korkunç bir azap vardır.

Eski Anadolu Türkçesi

iy anlar kim įmān getürdiler! farįża olındı sizüñ üzere beñdeş śaķlamaķ zaḥmetlerde āzād āzāda, daħı ķul ķula, daħı dişi dişiye. pes her kim ķon-ıla aña ya'nį depeleyene, ķarındaşından nesene pes uymaķdur eylük-ile daħı ödemekdür aña eylüg-ile şol

yiynitmekdür çalabuñuzdan daḫı raḥmetdür. pes her kim ḥaddan geçerse andan śoñra anuñdur 'aźāb aġrıdıcı.

Satır Altı Meal (1534)
İy īmān getüren kişiler, yazıldı ya'nī farż oldı üstüñüze ḳıṣāṣ eylemek öl-dürülmişlerde, ḥür kişi ḥür kişiyi öldürse yirine öldürmek, dişi daḫı dişiyiöldürse yirine öldürmek. Pes her kim ki 'afv eyleye ḳardaşından ḳıṣāṣ diyeterāżī olsa yaḫşılıḳ bile tābi' olsun. Daḫı virsün diyeti aña iḥsān bile. Ol 'afveylemek yeynilikdür Tañrıñuzdan, daḫı raḥmetdür. Pes her kim ta'addī ey-lese 'afv eyleyüp diyet alġandan ṣoñra yürekler acıdıcı 'aẕāb.

Bunyadov-Memmedeliyev
Ey iman gətirənlər! (Qəsdən) öldürülən şəxsdən sizin üçün qisas almaq hökmü qərara alındı (vacib oldu). Azad şəxsi azad şəxsin, qulu qulun, qadını qadının əvəzində (öldürə bilərsiniz). (Öldürülən şəxsin) qardaşı (varisi) tərəfindən (müəyyən bir şey, qanbahası müqabilində) bağışlanmış (qatil) ilə adətə görə (yaxşı) rəftar edilməlidir. Bağışlanmış (qatil də) yaxşılıqla (qan sahiblərinə) "diyə" (qanbahası) verməlidir. Bu, (qisası qanbahası ilə əvəz etmək hökmü) Rəbbiniz tərəfindən sizin üçün bir yüngüllük və mərhəmətdir. Bundan (diyə müqabilində bağışlamaqdan) sonra təcavüzkarlıq edən (qatili öldürən və ya onun qohum-qardaşı ilə düşmənçilik edən) kimsəni (qiyamətdə) şıddətli əzab gözləyir!

M. Pickthall (English)
O ye who believe! Retaliation is prescribed for you in the matter of the murdered; the freeman for the freeman, and the slave for the slave, and the female for the female. And for him who is forgiven somewhat by his (injured) brother, prosecution according to usage and payment unto him in kindness. This is an alleviation and a mercy from your Lord. He who transgresseth after this will have a painful doom.

Yusuf Ali (English)
O ye who believe! the law of equality(182) is prescribed to you in cases of murder(183): the free for the free, the slave for the slave, the woman for the woman. But if any remission is made by the brother(184) of the slain, then grant any reasonable demand(185), and compensate him with handsome gratitude, this is a concession and a Mercy from your Lord. After this whoever exceeds the limits shall be in grave penalty.

> *182 Note first that this verse and the next make it clear that Islam has much mitigated the horrors of the pre-Islamic custom of retaliation. In order to meet the strict claims of justice, equality is prescribed, with a strong recommendation for mercy and forgiveness. To translate q isas, therefore, by retaliation, is I think incorrect. The Latin legal term Lex Talionis may come near it, but even that is modified here. In any case it is best to avoid technical terms for things that are very different.*

"Retaliation" in English has a wider meaning, equivalent almost to returning evil for evil, and would more fitly apply to the blood-feuds of the Days of Ignorance. Islam says: if you mistake a life for a life, at least there should be some measure of equality in it; the killing of the slave of a tribe should not involve a blood feud where many free men would be killed; but the law of mercy, where it can be obtained by consent, with reasonable compensation, would be better.

Our law of equality only takes account of three conditions in civil society; free for free, slave for slave, woman for woman. Among free men or women, all are equal: you cannot ask that because a wealthy, or highborn, or influential man is killed, his life is equal to two or three lives among the poor or the lowly. Nor, in cases of murder, can you go into the value or abilities of a slave. A woman is mentioned separately because her position as a mother or an economic worker is different.

She does not form a third class, but a division in the other two classes. One life having been lost, do not waste many lives in retaliation: at most, let the Law take one life under strictly perscribed conditions, and shut the door to private vengeance or tribal retaliation. But if the aggrieved party consents (and this condition of consent is laid down to prevent worse evils), forgiveness and brotherly love is better, and the door of Mercy is kept open. In western law, no felony can be compounded.

183 The jurists have carefully laid down that the law of qisas refers to murder only. Qisas is not applicable to manslaughter, due to a mistake or an accident.

Then, there would be no capital punishment.

184 The brother, the term is perfectly general; all men are brothers in Islam. In this, and in all questions of inheritance, females have similar rights to males, and therefore the masculine gender imports both sexes. Here we are considering the rights of the heirs in the light of the larger brotherhood. In 2:178-179 we have the rights of the heirs to life (as it were): in 2:180-182 we proceed to the heirs to property.

185 The demand should be such as can be met by the party concerned, i.e., within his means, and reasonable according to justice and good conscience. For example, a demand could not be made affecting the honour of a woman or a man. The whole penalty can be remitted if the aggrieved party agrees, out of brotherly love. In meeting that demand the culprit or his friends should equally be generous and recognise the good will of the other side. There should be no subterfuges, no bribes, no unseemly byplay: otherwise the whole intention of mercy and peace is lost.